

Ikt. szám: 222/2-57/2025

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése

Helyben

Tájékoztató

az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Heves vármegyét érintő árvíz-és belvízvédelmi, illetve vízgazdálkodási tevékenységéről

Tisztelt Közgyűlés!

Heves Vármegye Önkormányzata felkérésére az **Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság** (3501 Miskolc, Vörösmarty u 77.) elkészítette a Heves vármegyében végzett ár- és belvízvédelmi, illetve vízgazdálkodási tevékenységéről szóló tájékoztató anyagát, melyet az előterjesztés melléklete tartalmaz.

A tájékoztatót Heves Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének Vármegyei Területfejlesztési Bizottsága a 2025. november 18-i ülésén tudomásul vette.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a jelen tájékoztatóban foglaltakat tudomásul venni szíveskedjék.

Eger, 2025. november 19.

Tisztelettel:

Csuhány Bence

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

dr. Márton Erik György
vármegyei jegyző

**Tájékoztató Heves vármegye vízkárelhárítási helyzetéről
2025. II. félév**

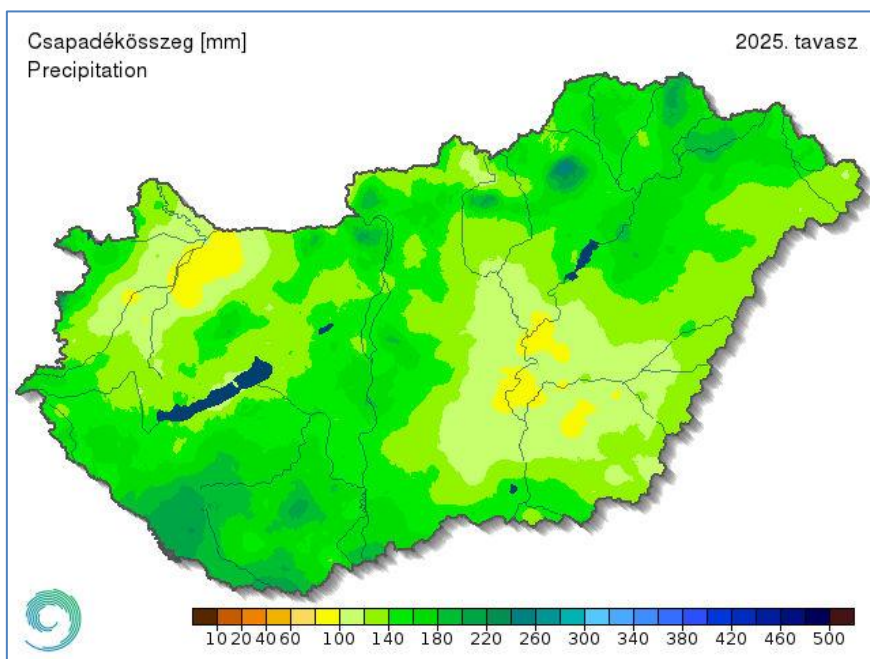
Tartalom

I.	A 2025. ÉV ÖSSZEFOGLALÓ IDŐJÁRÁSI ÉS VÍZJÁRÁSI ÉRTÉKELÉSE	3
II.	A VÉDELMI BIZOTTSÁG TAVASZI ÜLÉSE ÓTA FOLYTATOTT VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TEVÉKENYSÉGEK	10
	c) Belvízvédekezés	11
	d) Helyi vízkárelhárítás	12
	e) Vízhiány kárelhárítás	13
	f) vízminőségi kárelhárítás	15
III.	A 2025. ÉVI ŐSZI VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI MŰVEK FELÜLVIZSGÁLATI TAPASZTALATAI	16
	1. Árvízvédelem (az őszi szemlék jelenleg folyamatban vannak, a tapasztalatokról a védelmi bizottsági ülésen külön beszámolunk)	17
	2. Belvízvédelem, vízrendezés	17
IV.	HEVES VÁRMEGYÉBEN LÉVŐ VÍZGAZDÁLKODÁSI LÉTESÍTMÉNYEK RÖVID BEMUTATÁSA.....	18
	1. A vármegye árvízi veszélyeztetettsége.....	18
	2. A vármegye árvízvédelmi műveinek rendszere:	19
	3. Síkvidéki belvízvédelmi vízrendezési művek:.....	20
	4. Hegy- és dombvidéki vízrendezési művek:	20
	5. Erdőgazdálkodás – véderdők:	21
	6. vízminőségi kárelhárítási létesítmények, kárelhárítási tervek.....	22
	7. Hódok által okozott veszélyeztetés	23
V.	FEJLESZTÉSEK (Országos jelentőségű vízkárelhárítási és vízgazdálkodási projektek).....	23
	<i>Poroszlói ártéri öblözet maximális elöntési térképe</i>	25
VI.	ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ AZ ÉMVIZIG MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN 2025-BEN VÉGZETT VÍZVISSZATARTÁSI TEVÉKENYSÉGRŐL	25

I. A 2025. ÉV ÖSSZEFOGLALÓ IDŐJÁRÁSI ÉS VÍZJÁRÁSI ÉRTÉKELÉSE

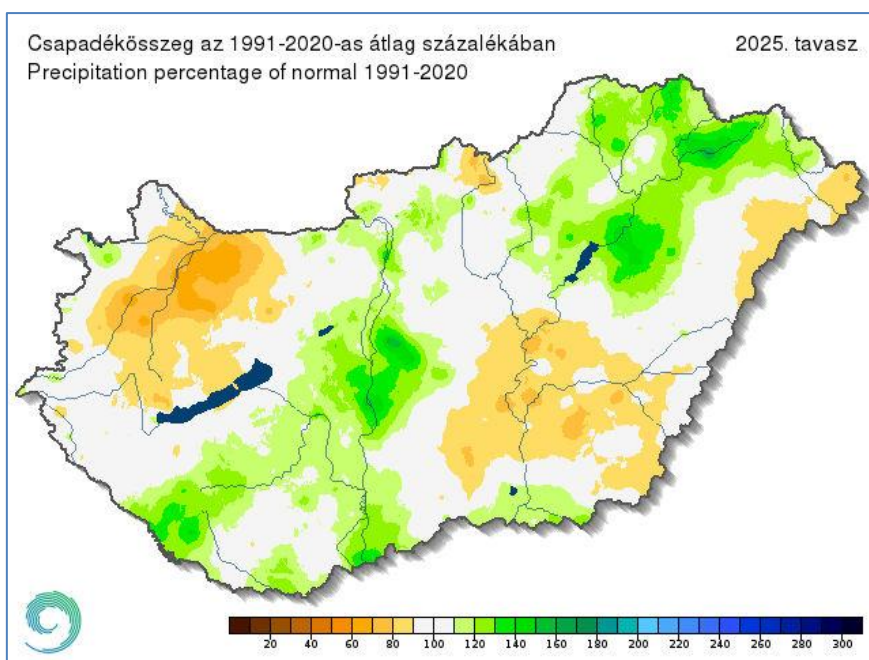
Meteorológiai helyzet

2025 **tavasza** az átlagosnál melegebb volt. A lehullott csapadék mennyisége márciusban másfél-kétszerese volt az átlagosnak, míg áprilisban és májusban 20-50%-os hiány adódott. A márciusi csapadéktöbbletnek köszönhetően az évszak átlag körüli csapadékkal zárt, ugyanakkor ez az „átlagosság” - a szárazabb április és május miatt - a tavasz végére már nem volt érzékelhető, ekkor már egyértelmű csapadékhiány mutatkozott.

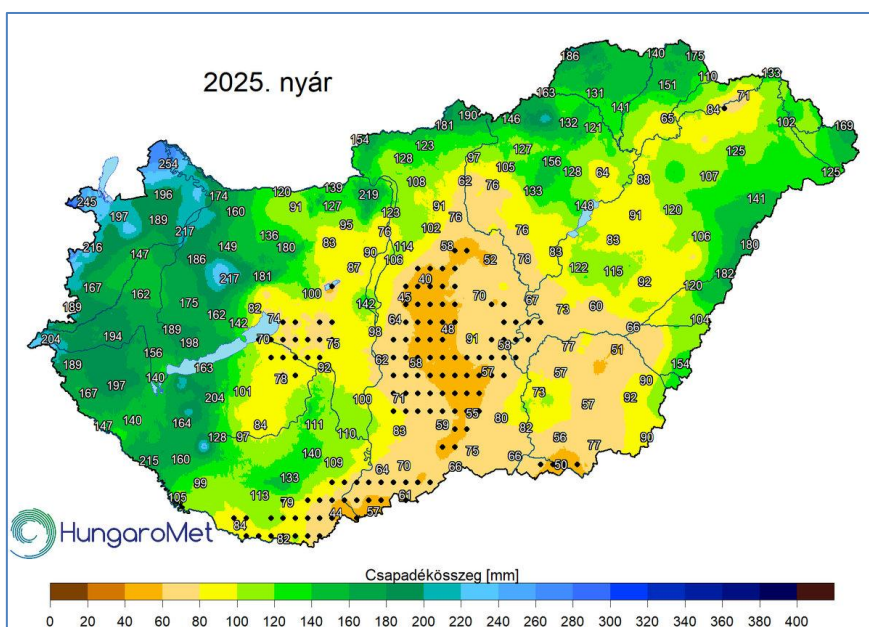
A 2025 tavaszán lehullott csapadék mennyisége¹

¹ forrás: HungaroMet

A 2025-es tavasz csapadékösszege a sokévi (1991-2020-as) átlag százalékos arányában kifejezve²

A **nyár** ismét nagyon meleg volt. Az évszakos középhőmérséklet 1.5-2°C-al haladta meg az átlagost. Sajnos a meleghez nagyon kevés csapadék társult. Különösen száraz volt június, amikor nagy területen alig hullott eső, hiszen az átlagosnak mindössze 3-15%-át mérték. Júliusban a megszokottnak 40-80% hullott, majd augusztusban már kissé nedvesebb idő volt, és a megye nyugati részén ekkor általában a sokéves átlag 80-120% volt jellemző. A Mátrában és a hegységtől délre továbbra is száraz idő volt és a megszokott augusztusi átlagértékeknek nagyjából a felét mérték. Összességében a nyár 40-60%-os csapadékhiánnyal zárult.

A 2025 nyarán lehullott csapadék mennyisége (a feketével „pötyögött” területeken 1901-óta a legszárazabb nyár volt)³

² forrás: HungaroMet

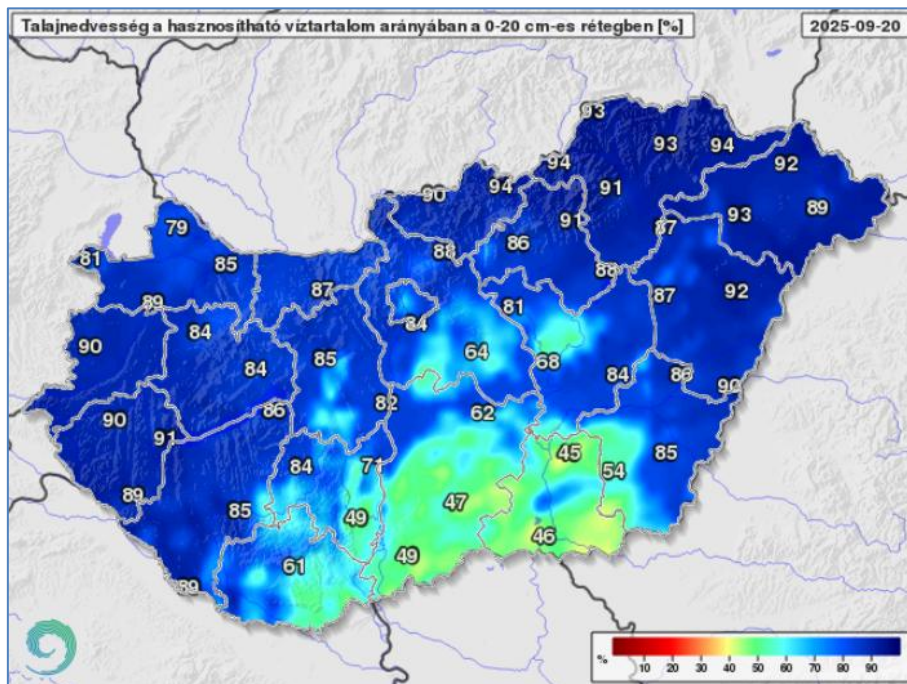
³ forrás: HungaroMet

Az **ősz** nedves és meleg idővel indult, szeptember első felében már sokfelé elérte a havi átlagot a lehullott csapadék mennyisége. Szeptember 7-én és 8-án többfelé alakult ki felhőszakadás, így pl. ezen a két napon, Jászdózsán 150 és 23 mm, Tarnaörsön pedig 64 és 57 mm eső hullott. Előbbi állomás ezzel már az őszi átlagot is „teljesítette”. Ezzel együtt a Mátra délnyugati előtere továbbra is viszonylagos szárazságot mutat.

Talajnedvesség

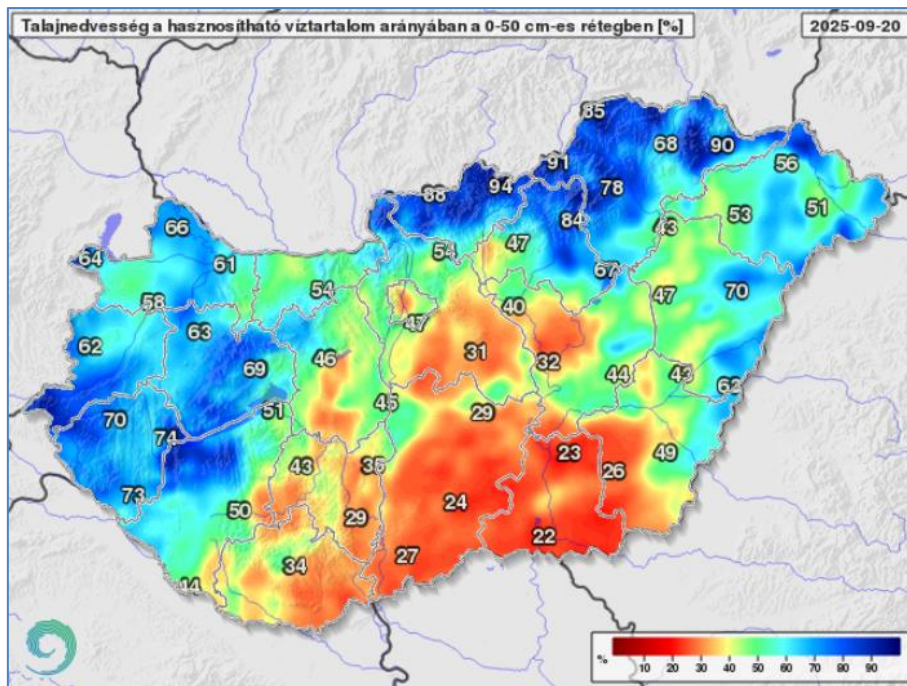
A szeptember első felében hullott nagyobb csapadéknak köszönhetően a talajok felső rétegei jelentős nedvességhez jutottak, és így a vármegye legnagyobb részén a felső 50 cm-es talajréteg viszonylag jó nedvességi állapotot mutat. Továbbra is szárazabbak viszont a megye délnyugati területeinek taljai.

A felső egy méteres talajréteg vízhiánya természetes őszi eleji állapot mutat, északkeletre 70-100, míg délebbre 100-140 mm-es értékekkel.

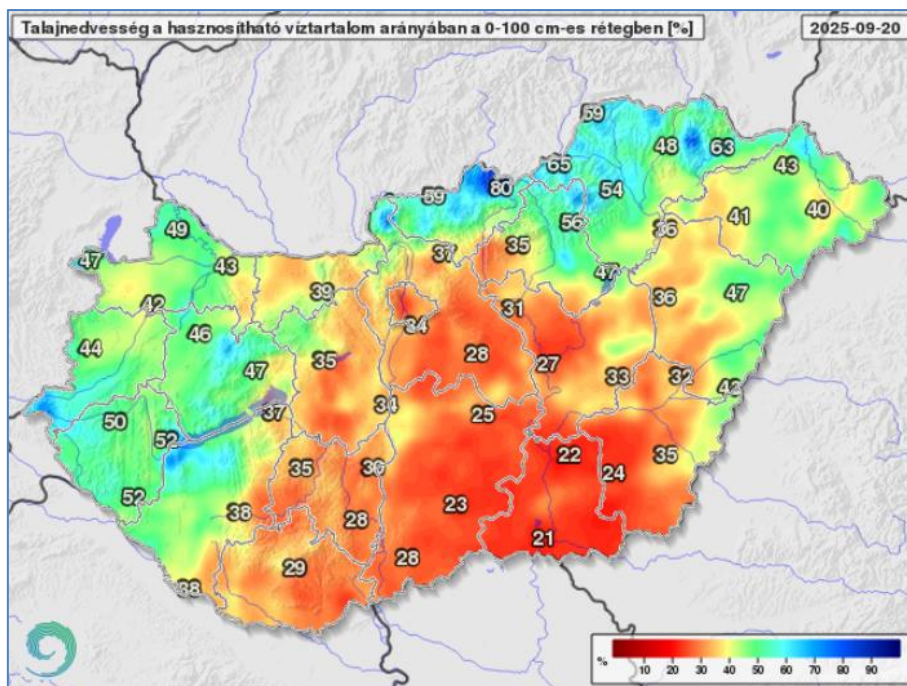

A talaj felső 20 cm-es rétegének nedvességtartalma 2025.09.20-án⁴

⁴ forrás: HungaroMet

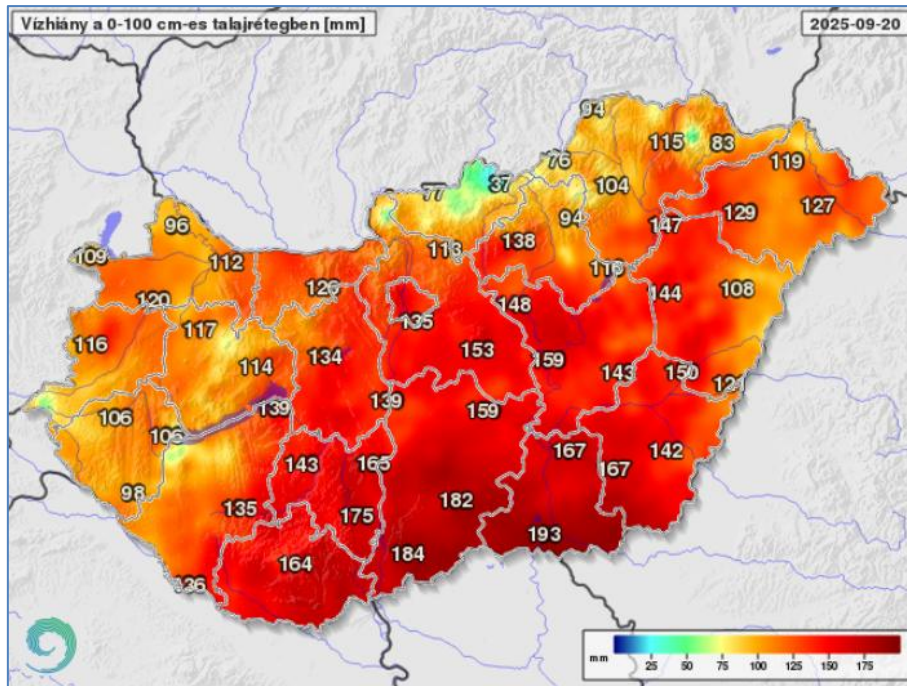
A talaj felső 50 cm-es rétegének nedvességtartalma 2025.09.20-án⁵

A talaj 50-100 cm közötti rétegének nedvességtartalma 2025.09.20-án⁶

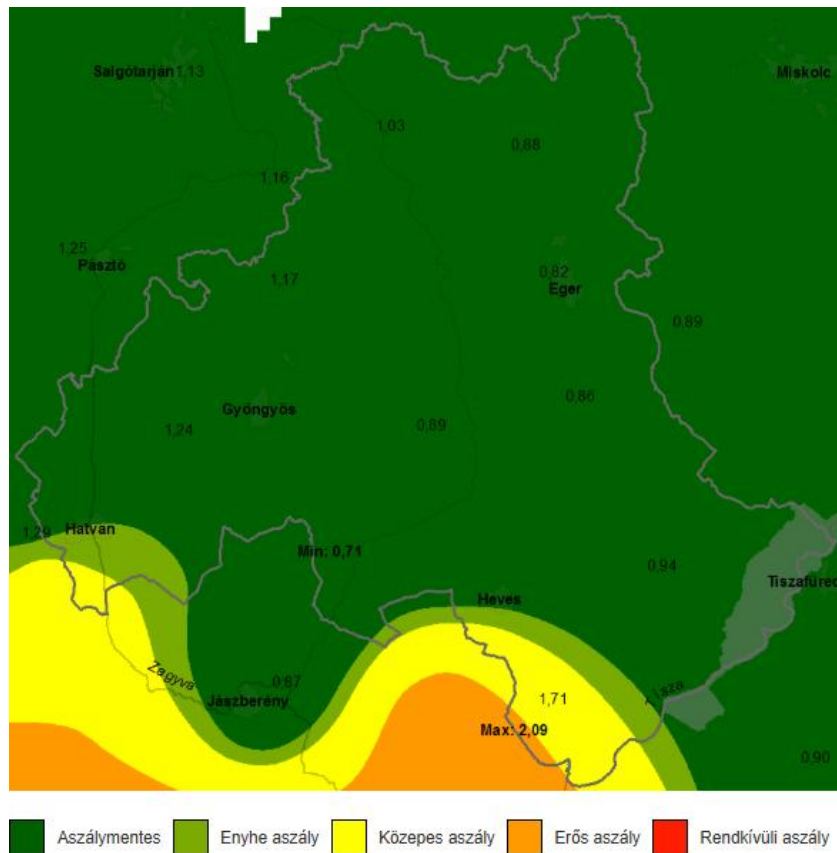
⁵ forrás: HungaroMet

⁶ forrás: HungaroMet

A talaj felső 1 méteres rétegének vízhiánya 2025.09.20-án⁷

A talajok felső rétegei nedvességtartalmának megfelelően az aszályindex is csak foltokban, a vármegye déli határaihoz közel mutat enyhe, vagy közepes aszályt.

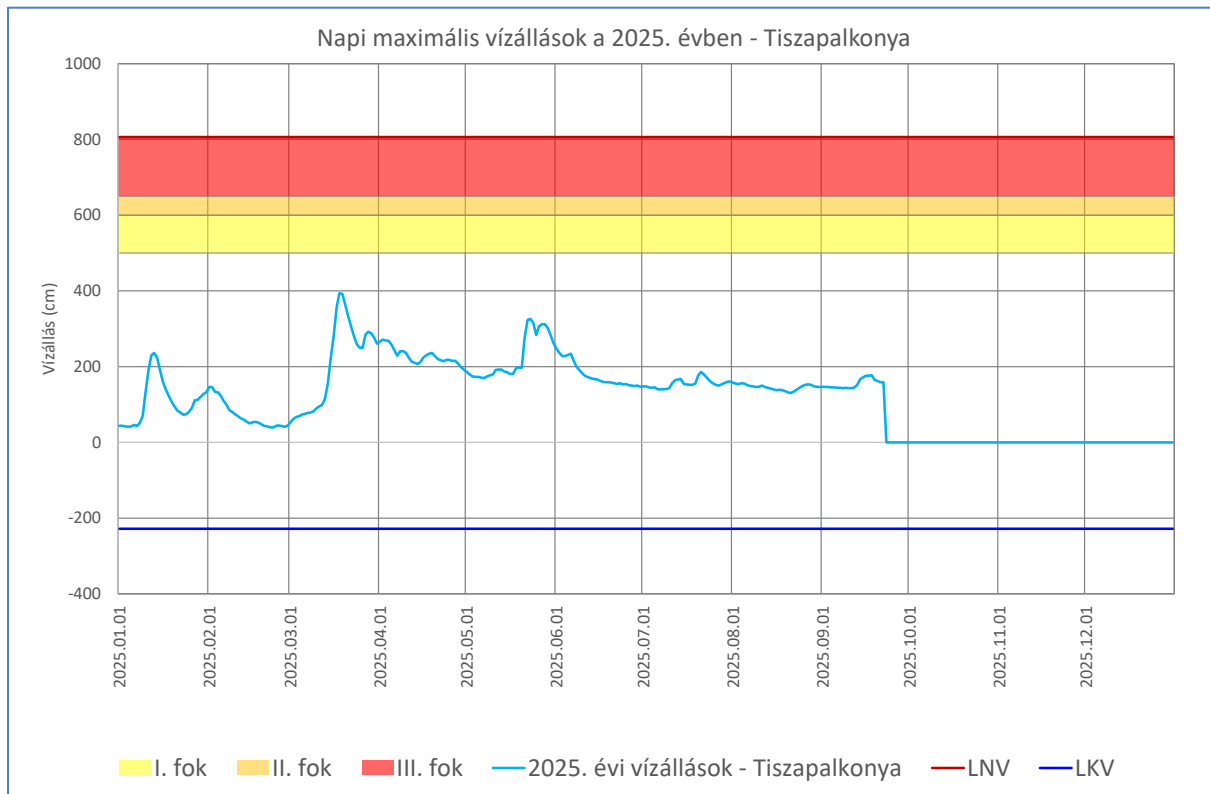
Aszályhelyzet 2025.09.20-án

⁷ forrás: HungaroMet

Vízjárás

A **Tiszán** az enyhe téli időjárás és a kevés csapadék miatt, csak kisebb téli árhullámok alakultak ki, majd a márciusi csapadékbőség már jelentősebb vízszintemelkedést okozott, de készültségi szintet elérő árhullám tavasszal sem alakult ki.

A nyári száraz időben a kisvizek uralkodtak, és az időszakosan csekély vízhozam miatt, augusztusban a Tisza-tó vízszintjének átmeneti csökkenésére is sor került.

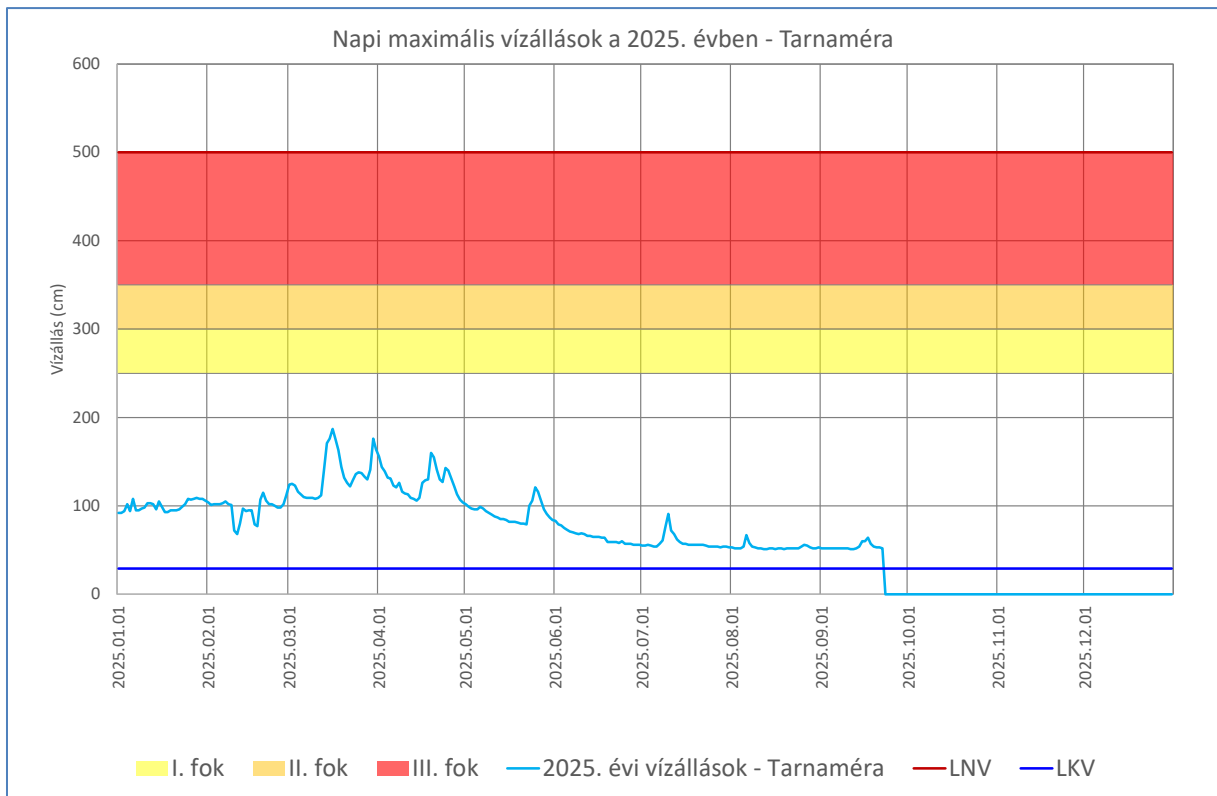

A Tisza 2025. évi, napi maximális vízállásainak idősora Tiszapalkonyánál

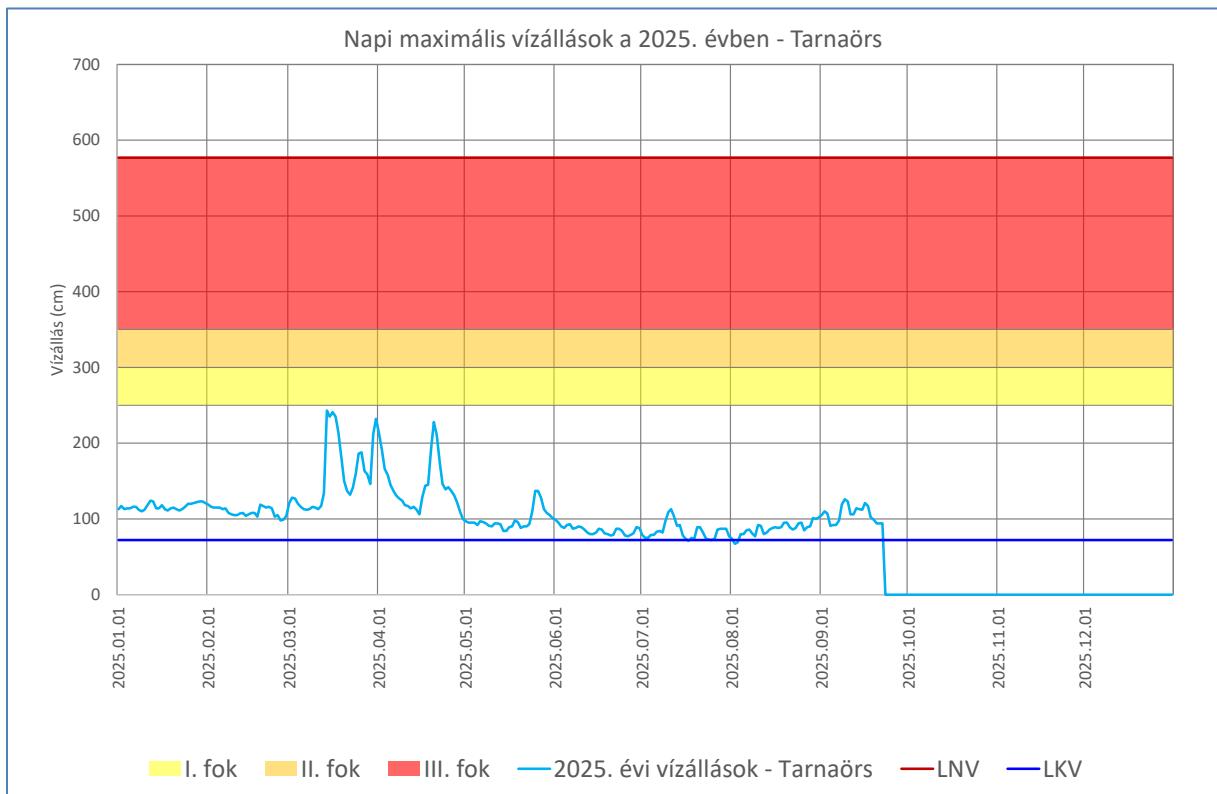
Tarna és vízrendszere

Az év folyamán - a kevés csapadék miatt - a Tarnán általában a kisvizek voltak túlsúlyban. Készültségi szint alatt maradó kisebb árhullámok márciusban és áprilisban alakultak ki. Május elejétől a kisvizek szintje is fokozatosan csökkent és június közepétől már a záporok, zivatarok sem okoztak számottevő változást a vízjárásban.

Augusztus elején Tarnaméránál már 10 l/s alá is süllyedt a vízhozam, Tarnaörsnél pedig – nagy valószínűséggel a vízhasználatok miatt – az addigi 72 cm-es LKV alá süllyedt a vízszint.

A Tarna 2025. évi, napi maximális vízállásainak idősora Tarnaméránál

A Tarna 2025. évi, napi maximális vízállásainak idősora Tarnaörsnél

II. A VÉDELMI BIZOTTSÁG TAVASZI ÜLÉSE ÓTA FOLYTATOTT VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TEVÉKENYSÉGEK

a) A vízkárelhárításra való felkészülés keretében megtett intézkedések

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság a kezelésébe tartozó **létesítmények felülvizsgálatát, állapotértékelését 2025. évben is szeptember-októberi hónapokban végzi, illetve végezte.** Az őszi felülvizsgálat kiterjedt az árvízvédelmi töltések és tartozékainak, keresztező létesítményeinek (zsilipek, csappantyús csőátereszek, nyomócsövek), mentett és vízdoldali előtereinek, véderdőinek, védelmi célú magasépítményeinek (árvízvédelmi központok, gátórházak, műszaki pihenők és raktárak) védelmi célú gépeinek, anyag-eszköz felszereléseinek, infokommunikációs rendszerének és védelmi szervezetének felülvizsgálatára.

Belvízvédelmi és vízrendezési szakterületen a csatornák, kisvízfolyások állapotértékelésére, a tározók szemléjére, a keresztező létesítmények, műtárgyak felülvizsgálatára, valamint a szivattyútelepek szemléjére került sor.

A szemlék tapasztalatairól a 2025. évi őszi Területi Védelmi Bizottsági ülésen fog Igazgatóságunk beszámolni.

A 2025. évre vonatkozóan elvégeztük az operatív beavatkozások tervezéséhez szükséges, védelmi szakaszokra vonatkozó nyilvántartási tervek, valamint az Árvízvédelmi Felkészülési Tervek aktualizálását az eddig kialakult legmagasabb vízállások és a korábbi védekezési tapasztalatok figyelembe vételével. A védelmi tervek és a műszaki dokumentációk rendelkezésre állnak, azokat az Országos Vízügyi Főigazgatóság részére is átadtuk.

Igazgatóságunk az Árvízvédelmi Felkészülési Tervek alapján a magassághiányos védvonalaknál az LNV-t (eddigi legnagyobb mért vízszintet) meghaladó tetőző árvízszint esetén a +50 cm-es magassági biztonsáig tervszerűen hajtja végre a védelmi munkákat.

A lokalizációs terveket az érintett védelmi szakaszokon elhelyeztük és annak kivonatát a Heves Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részére átadtuk. A lokalizációs tervek kivonatát a települési vízkárelhárítási tervekhez a közeljövőben az érintett települések részére is biztosítjuk a tervek aktualizálásához.

A vízkárelhárítási tevékenységünkhöz szükséges erőforrás igénybevételi terveinket és nyilvántartásaikat szintén aktualizáltuk.

b) Árvízvédelem

Az Igazgatóság kezelésében 644,672 km hosszú elsőrendű árvízvédelmi töltés található, melyből **137,1 km Heves vármegye területén található.**

A vármegye közigazgatási és az ÉMVIZIG működési területén a Területi Védelmi Bizottság 2025. évi tavaszi ülése óta eltelt időszakban – a hidrometeorológiai és hidrológiai helyzetnek köszönhetően – árvízvédelmi készülségek elrendelésére nem került sor.

Helyreállítási munkák:

- **Tarna menti árvízvédelmi töltésekben, mőtárgyakban keletkezett árvízkarok helyreállítása**

2023 decemberétől 2024 júniusáig tartó árhullámok levonulását követően a védművekben keletkezett károkat felmértük és helyreállításuk szükségessége szerint prioritizáltuk. A legszükségesebb helyreállításokra vonatkozó javaslatunkat – elkészített műszaki tervdokumentáció formájában – az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) felé előzetesen felterjesztettük. Heves vármegye vonatkozásában ezek az alábbiak:

- a 08.13. Jászdózsa-káli árvízvédelmi szakaszhoz tartozó Gyöngyös-patak jobb parti 4+755 tkm, 5+845 tkm és az 5+872 tkm, valamint a bal parti 4+817 tkm szelvényekben lévő 4 db meghibásodott mőtárgy helyreállítása
- Laskó-patak bal part 0+556–0+596 tkm szelvények közötti vízdali rézsűcsúszás helyreállítása

Az OVF engedélye és a rendelkezésre bocsájtott pénzügyi források birtokában 2025 augusztusában megkezdődtek a helyreállítások kivitelezési munkái, amelyek várhatóan 2025. szeptember végéig elkészülnek. A helyreállítással érintett árvízvédelmi töltésszakaszokra (érintett gátórjárásokra) a kivitelezés időszakára pontszerű III. fokú árvízvédelmi készültséget rendeltünk el.

- **Hódok károkozása miatt elrendelt készültség**

A hódjelenségekkel leginkább érintett töltésszakaszokat folyamatosan és fokozott figyelemmel kísérjük.

A hódjáratok megszüntetését Igazgatóságunk a rendelkezésre álló forrásai függvényében, az árvíz kockázat figyelembe vételével végzi el, ugyanakkor egyre több és újabb kártételek fordulnak elő.

Hódok károkozásából eredő, helyreállítási munkák miatti árvízvédelmi készültség elrendelésére az elmúlt évben nem került sor, azokat saját helyreállítás keretében végeztük el.

c) Belvízvédekezés

Igazgatóságunk Heves vármegyei síkvidéki területéről (Laskó-Rima öblözet) készültségen kívüli időszakban a többletvizek átemelését az Újlőrincfalvai és a Poroszlói szivattyútelep biztosítja.

A 08.01. sz. Laskó-Csincse belvízvédelmi szakaszon 2025. március 21 - április 9. között I. fokú belvízvédelmi készültséget kellett elrendelni. Az Újlőrincfalván összesen átemelt vízmennyiség 177 248 m³ volt. Készültségen kívüli időszakban is üzemelt a telep. Az év második felében szivattyúzás eddig nem történt, belvízi elöntések nem keletkeztek.

A szivattyútelep a belvízvédelmi készültség alatt a készültségi fokozatnak megfelelően üzemeltek, I. fokban napi 8–12 órában. A belvízvédelmi készültségben a szivattyútelep a Tisza jobb parti szivárgón érkező belvizek befogadóba átemelését végezte, valamint a telepekre érkező uszadék gépi kiemelése történt. A szivattyútelepre vezető csatorna

medrét folyamatosan ellenőriztük, annak érdekében, hogy a belvizek szivattyútelepre vezetése biztosított legyen.

A védekezésben résztvevők, valamint az igénybevett gépjárművek és munkagépek száma folyamatosan igazodott a védekezés során felmerült feladatokhoz. A foglalkoztatott létszám is a készültségek és az üzemelő telepek függvényében változott.

d) Helyi vízkárelhárítás

2025 eddig eltelt időszakában Heves vármegyében két esetben került sor helyi vízkárelhárítási készültség elrendelésére, melyből egy esetben felkészülési fokozatot (I. II. fok) és egy esetben pontszerű III. fokú készültségben helyreállítást rendeltünk el.

- 2025. szeptember 8-án 08:00 órától Tarna-patakra és mellékágaira rendeltünk el Felkészülés (I. II. fok) helyi vízkárelhárítási készültséget. A hajnalban az Alsó-Tarna-térségben lehullott nagycsapadék (Jászdózsa 150 mm, Nagyfüged 83,0 mm, Tarnaörs 64,0 mm) hatására a belterületi vízelvezető árkok megteltek, a zivataros időjárás végigvonult a Tarna-völgyön. A Gyöngyösi Szakasztechnika dolgozói felvették a kapcsolatot az érintett önkormányzatokkal, melyek részéről segítségkérés nem érkezett. A vízbevezetés a Tarnába folyamatos és zavartalan volt. Mederőreink területbejárásaik során a keletkezett károkat felmérték. A készültség megszüntetésére 2025. szeptember 9-én 12:00 órától került sor.

Helyreállítás

- 2025. augusztus 5-én 12:00 órától pontszerű III. fokú készültséget rendeltünk el a 2024 júniusában kialakult helyi vízkárok következtében megrongálódott medrek és műtárgyak helyreállítási munkáinak elvégzése érdekében az Országos Vízügyi Főigazgatóság engedélye alapján.

Heves vármegye területén összesen 12 helyszínen történik helyreállítási munka:

- Vécs, Tarnóca-patak meder és depónia;
- Kápolna, Tarna mederelfajulások;
- Parád, Recski/Parádi-Tarna mederelfajulás;
- Recsk, Recski/Parádi-Tarna hordaléktorlasz;
- Rima bp. 7+357 tkm csappantyús műtárgy;
- Eger, Eger-patak 40+590-41+070 hordaléktorlaszok;
- Eger, Eger-patak 43+374-43+624 hordaléktorlaszok;
- Gyöngyös, Gyöngyös-patak burkolat meghibásodások és hordaléktorlaszok;
- Sirok, Pincéskúti-patak támfal;
- Laskó-patak bp. 19+890 csappantyús műtárgy;
- Laskó-völgyi tározó fenékleürítő műtárgy,
- Ceredi-Tarna-patak Szajla és Sirok közötti 5 km-es szakasz kotrása.

A munkálatok végzése folyamatban van.

Ceredi Tarna kotrása Szajla és Sirok között (2025. szeptember)

Vécs, Tarnóca-patak kotrása (2025. szeptember)

e) **Vízhiány kárelhárítás**

Igazgatóságunk Heves vármegye területén 2025. június 23-án a 08.01. vízhiánykezelő körzetben (Laskó-Csincse), a 08.02. vízhiánykezelő körzetben (Tiszavalk-sulymosi), a 08.13. vízhiánykezelő körzetben (Tarna-völgy), 2025. július 23-án a 08.11. vízhiánykezelő körzetben (Bükk és Borsodi-Mezőség) került elrendelésre vízhiány elleni védekezés. 2025. augusztus 29-én a 08.11. vízhiánykezelő körzetben (Bükk és Borsodi-Mezőség) megszüntetésre került a készütség.

A 2025. évi csapadékhiány miatt, valamint a vízhiány kezelésére az OVF Aszályvédelmi Operatív Törzs került felállításra, amelyen belül Aszályvédelmi Akcióterv (AVAT) került megállapításra.

Az AVAT keretében Heves Vármegye területén az alábbi munkákat végezte el Igazgatóságunk:

08.01. vízhiánykezelő körzet (Laskó-Csincse):

A körzetben tervezett beavatkozás célja a Laskó- és Rima-patakokon az összetorlódott hordalékokból kialakult **vízfolyást gátló akadályok és hódgátak eltávolítása a mederből összesen 24,225 km** vízfolyásszakaszon, ezáltal a vízfolyás zavartalan lefolyásának biztosítása és a mezőgazdasági vízszolgáltatási igények akadálytalan kielégítése.

Torlasz eltávolítása a Laskó-patakon

08.01. vízhiánykezelő körzet (Laskó-Csincse):

A körzetben a **Geleji tározónál** a Csincse-patakon lévő duzzasztó **műtárgy emelőszerkezetének felújítása** és a **Rima-patak** 13 + 332 szelvényében **lévő műtárgy javítása** történt.

08.02. vízhiánykezelő körzet (Tiszavalk-sulymosi):

A körzetben a Tisza-folyóból szivattyús vízpótlással történt a **Szajlai Holt-Tisza friss vízzel történő ellátása**. Az előkészítés, szivattyúállás kialakítása, ideiglenes vízmérce telepítése után 2025. július 11-én kezdte meg az ÉMVIZIG a szivattyús vízpótlást 1 db BAP-500 típusú, 0,5 m³/s teljesítményű mobil szivattyúval, folyamatos üzemben. **A sikeres vízpótlás során az összesen átemelt kb. 826 200 m³ vízmennyiségnek** köszönhetően a hullámtéri csatorna és a holtág elérte a tervek szerinti maximális tározási kapacitását.

Szajlai Holt Tisza vízpótlása

08.11. vízhiánykezelő körzet (Bükk és Borsodi-Mezőség):

A Nagytályai duzzasztó emelőszerkezetének felújítása történt, ezáltal a duzzasztó zsilipablája működtetése lehetővé vált.

A Laskó-völgyi tározónál az üzemi műtárgy javítása kapcsán új alkatrészek beszerelése történt.

A **Szoros-völgyi víztározó** üzemi **műtárgy tolózár felújítása** elkészült.

08.13. vízhiánykezelő körzet (Tarna-völgy):

A körzet területén 3 beavatkozás zajlott.

A Tarnán, két helyszínen a természetes vízáramlást akadályozó, a mederben felrakódott **hordalék, összetorlódott uszadék** (iszapok, bedőlt fák) **eltávolítása** történt. A Tarna 43+200 - 44+500 fkm szelvények közötti szakaszán (Aledebrő) **1,3 km hosszúságban**, valamint a 46+500 - 47+500 fkm szelvények közötti szakaszán (Feldebrő) 1,0 km hosszón.

A mezőgazdasági célú vízszolgáltatást biztosító **Gyöngyös-Nagyrédei tározót tápláló Tarján-patak 1+800 - 2+800 szelvények közötti szakaszán 1,0 km hosszúságban történt meg a hordalék, uszadék eltávolítása.**

08.13. vízhiánykezelő körzet (Tarna völgy):

A körzetben a **Gyöngyös-Nagyrédei tározó fenékleürítő műtárgyának javításánál** az alkatrészek beszerzésre és beépítésre kerültek.

Az előbb említett **beavatkozások a tervek szerint befejeződtek**. Megvalósulásukkal Heves Vármegye területén jelentős mértékben javultak a vízhiány elleni védekezés feltételei, és csökkentek az árvízi kockázatok is.

f) Vízminőségi kárelhárítás

2025. évi tavaszi Területi Védelmi Bizottsági üléshez készített beszámoló (2025. március) óta Igazgatóságunk működési területének Heves vármegyei részén 4 káresemény történt, melyek az alábbiak voltak:

Szám	Káresemény ideje	Káresemény tárgya	Készültség	Készültség időtartama	Végzett beavatkozás
1	2025.04.22.	Tárkányi-patakon foltokban látható olajfilm szennyezés	-	-	2025.04.22-én lakossági bejelentés érkezett azzal, hogy Eger - Felnémet városrészének térségében a Tárkányi-patakon olajos szennyeződés észlelhető.

		bejelentése Eger-Felnémet térségében			A szennyezés lokalizálása érdekében Igazgatóságunk Sanol hurkát helyezett el a Tárkányi-patak torkolathoz közeli szakaszán, valamint az Eger-patakon a Malom-árok úti hídnál.
2	2025.05.21.	Szennyezés az Eger-patakon Eger-Felnémet térségében			Heves Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság ügyeletesen telefonon jelezte, hogy lakossági bejelentés érkezett hozzájuk. A bejelentő Eger-Felnémet városrészének térségében a Szarvaskői út 12 sz. közelében az Eger-patakon szennyeződés észlelését jelezte. Igazgatóságunk helyszíni bejárást tartott és megállapította, hogy a város kezelésében, és üzemeltetésében lévő zárt csapadékvíz csatorna Eger-patakba torkolásánál szürke színű szennyezés volt. A szürke színű szennyeződés csak közvetlenül a betorkolás környezetében volt felfedezhető, utánpótlódás nélkül. A szennyezés esetleges továbbterjedésének lokalizálása érdekében Igazgatóságunk Sanol hurkát helyezett el az Eger-patakon a betorkolás alatti szakaszon.
3	2025.05.27.	Gyöngyöspatai szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz bevezetése az ÉMVIZIG vagyonekzésben lévő Rédei-patakba	-	-	Gyöngyösi Szakasz mérnökségünk telefonos bejelentést kapott a Heves Megyei Vízmű Zrt. által üzemeltetett Gyöngyöspata szennyvíztelep környezetében észlelt szennyezésről. A Gyöngyöspatai szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz bevezetése az ÉMVIZIG vagyonekzésben lévő Rédei-patak bp. 18+000 szelvényénél (a Gyöngyöspatai-tározó alatti szelvényben) történik, aminek környezetében enyhe szaghatást tapasztaltunk. A vízfolyásban jelentős elszíneződést, az élőlényekben károsodást, halpusztulást viszont nem észleltünk. A helyszínen tapasztaltak alapján Igazgatóságunk részéről beavatkozás nem volt szükséges.
4	2025.07.07.	Az ÉMVIZIG Egri Szakasz mérnökség területein (Mezőkövesd 1654 és 4270/3 hrsz., Szomolya 841/3 hrsz.) illegálisan lerakott hulladékok eltávolítása	2025.07.07-2025.07.25.	III. fok	Terület megtisztítása az illegálisan lerakott hulladéktól, gondoskodás a hulladék ártalmatlanításáról. Jelentéstételek.

A káresemények kivizsgálását, szükség szerint a hatósági intézkedések kezdeményezését, az operatív vízminőségi kárelhárítási beavatkozás műveleti irányítását, illetve végrehajtását Igazgatóságunk biztosította.

Az események jellege és volumene a Heves Vármegyei Területi Védelmi Bizottság bevonását nem tette szükségessé.

III. A 2025. ÉVI ŐSZI VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI MŰVEK FELÜLVIZSGÁLATI TAPASZTALATAI

A bizottsági szemléken elkészült jegyzőkönyvek és tapasztalatok alapján a felülvizsgálatok kiértékelő értekezletének tervezett időpontja 2025. november 6-a, amelyre a Tisztelt Területi Védelmi Bizottság részére meghívót küldünk.

1. Árvízvédelem (az őszi szemlék jelenleg folyamatban vannak, a tapasztalatokról a védelmi bizottsági ülésen külön beszámolunk)

- A 08.01. számú Sarud- Négyesi és a 08.02. számú Négyes- Tiszakeszi Tisza jobb parti árvízvédelmi szakaszok felülvizsgálata 2025. szeptember 30-án tervezett.

A korábbi évek tapasztalatai alapján azonban általánosságban elmondható, hogy a Tisza jobb parti védvonalainak töltéskoronáján, különösen a 08.02. számú Négyes- Tiszakeszi árvízvédelmi szakaszon a kerékpárút burkolat igen rossz állapotban van. A pályázati forrásokból megvalósult kerékpárút burkolathibáinak kijavítására és újra aszfaltozására az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság forrásokkal évek óta nem rendelkezik.

A gátörtelepek, védelmi szertárak és védelmi központok épületeinek átlagéletkora többnyire 30-40 év, jó karban tartásuk egyre több forrást igényel, energetikai korszerűsítésük időszerű.

A véderdők állapota és ápoltsága megfelelő.

Az engedély nélküli töltésközlekedések visszaszorítása, megelőzése és megakadályozása érdekében, a közbiztonsági ellenőrzések tartásával és a területileg illetékes rendőri szervekkel, valamint a szakaszmérnökségekkel közösen lépünk fel a probléma ellen.

- A Tarna menti 08.12. számú Jászfákóhalma-Káli és a 08.13. számú Jászdózsa-Káli árvízvédelmi szakaszok felülvizsgálatára 2025. október 22-én tervezett.

A védvonalszakaszokat jelentős számú (98 db) árvízvédelmi műtárgy (zsilip, csappantyús csőáteresz stb.) keresztezi, amelyek állapota az üzemi használat és az eseti rongálások miatt, változatos képet mutat. A védvonal szakaszok megerősítése, rekonstrukciója szükséges. A védvonalak mentén egyre több a hódállomány miatti töltéstest károsítás, illetve a kirágott faállomány miatti torlaszképződés.

A 2025. évben elvégzett főbb fenntartási munkák:

- Az árvízvédelmi védvonalak kaszálása, gaztalanítása, cserjeirtása.
- Az árvízvédelmi töltésekbe épített műtárgyak karbantartása, javítása, iszaptalanítása.
- Az eltulajdonított, illetve megrongált szelvénykövek, csappantyúk, elzáró szerkezetek, akna fedlapok pótlása, javítása, közlekedést jelző táblák pótlása.
- Őrtelepek állagának megóvása, szükséges felújítási munkák elvégzése.
- A hullámtéri véderdők erdőápolási feladatainak elvégzése.

2. Belvízvédelem, vízrendezés

A belvízvédelmi művek, dombvidéki vízrendezési művek őszi felülvizsgálata 2025. szeptember 3 - október 13. között zajlik. A Heves vármegyében található 08.01. sz. Laskó-csincse belvízvédelmi szakasz felülvizsgálatára 2025. szeptember 25-én kerül sor. A felülvizsgálat tapasztalatairól összefoglaló értékelő jelentés készül.

A fenntartási forrásaink továbbra is szűkösek, ezáltal csak a legszükségesebb meder- és műtárgyfenntartási munkákat tudtuk elvégezni.

Belvízvédelmi és vízrendezési szakterületen a vízfolyások állapotértékelésére, a tározók szemléjére, a keresztező létesítmények, műtárgyak felülvizsgálatára, valamint a szivattyútelepek szemléjére is sor került, illetve sor fog kerülni.

A szemlék tapasztalatait szakbizottságok értékelik ki, amelyek jegyzőkönyvekben rögzítésre kerülnek. Az Aszályvédelmi Akcióterv keretében végzett munkák tapasztalatai a felülvizsgálatok kiértékeléseiben is szerepelnek majd.

Főbb megállapítások:

- a. Az előterek, véderdők ápoltsága, karbantartottsága megfelelő.
- b. A Heves vármegyében levő Újlőrincfalvai és Poroszlói szivattyútelepünk, valamint a Pusztahídvégi szivattyúállás karbantartott, üzemképes. A szükséges javításokat és az I. és II. féléves üzempróbákat elvégeztük.
- c. A belvízcsatornák és a depóniák kaszálása, gaztalanítása megtörtént, a belterületi szakaszokon kétszeri-háromszori kaszálás volt. A kisvízfolyások esetében a belterületen és a műtárgyak környezetében kétszeri, belterületen a kiemelt helyeken háromszori kaszálás történik. Külterületen a legtöbb helyen egyszeri kaszálásra volt lehetőségünk.
- d. A kezelésünkben lévő vízkárelhárítási célú tározók (Gyöngyös-Nagyrédei és Laskó-völgyi) karbantartottsága, üzembiztonsága megfelelő.
- e. A közfoglalkoztatási program keretében a kézi munkával elvégezhető feladatok hatékonyan egészítik ki a hiányzó pénzügyi forrásokat. Jelenleg a közfoglalkoztatás visszaszorulása jelent több helyen problémát, így egyre inkább szükségessé válik a medrek gépekkel történő fenntartási munkák elvégzésére való alkalmassá tétele.
- f. A 2025. évben sem volt lehetőség jelentősebb fenntartási munkák végzésére, csak a legszükségesebb meder és műtárgyfenntartási munkákat tudjuk elvégezni. Ugyanakkor a 2024. júniusi árhullámok által okozott mederrongálódások helyreállítására az OVIT az idén biztosította a szükséges forrásokat, a munkálatok 2025 szeptemberében kezdődhetnek el.

IV. HEVES VÁRMEGYÉBEN LÉVŐ VÍZGAZDÁLKODÁSI LÉTESÍTMÉNYEK RÖVID BEMUTATÁSA

1. A vármegye árvízi veszélyeztetettsége

Heves vármegye területe magába foglalja a Tarna vízgyűjtőterületének nagy részét, a Tisza jobb part Rima torkolat alatti szakaszát a Hanyi-ér betorkollásáig, valamint a Zagyva Jászfényszaru-Jobbágyi közötti szakaszát.

A mentesített terület kiterjedése 406,0 km², a teljes ártéri terület nagysága 510,0 km².

A vármegye elsőrendű árvízvédelmi védvonalainak hossza 137,067 km.

A magyarországi folyókra vonatkozó Mértékadó Árvízszint (MÁSZ) előírások megváltoztak, **az érvényes MÁSZ-t a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet tartalmazza.** A jelenleg érvényben lévő MÁSZ szintek jelentős mértékben növekedtek a korábbiakhoz képest, így az I. rendű árvízvédelmi védvonalak a kiépítési előírásoknak (MÁSZ+ 1, 0 m) nem felelnek meg. A magassági hiány általában 0,2 – 2,5 m között változik az egyes folyószakaszok mentén. A MÁSZ értékek a jövőbeni fejlesztésekhez szolgálnak tervezési alapadatként. A védvonalak ütemezett fejlesztését ágazati szinten az Országos Vízügyi Főigazgatóság koordinálja.

A vármegye településeinek ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását (A, B, C) a 18/2003. (XII.9.) KvVM – BM együttes rendelet I. sz. melléklete tartalmazza az alábbiak szerint:

erősen veszélyeztetett (A)	28 település
közepesen veszélyeztetett (B)	45 település
enyhén veszélyeztetett (C)	2 település

Nyilvántartásunk szerint Heves vármegyében Igazgatóságunk illetékessége tekintetében 108 település található, amelyből az ár- és belvízi veszélyeztetésnek kitett települések száma 75, ebből pedig az árvízzel veszélyeztetett települések száma 21.

2. A vármegye árvízvédelmi műveinek rendszere:

Tisza jobb parti I. rendű árvízvédelmi művek:

08.01. számú Sarud-négyesi árvízvédelmi szakasz hossza 43,829 km, ebből Heves vármegye területén 19,476 km található.

Tarna-völgyi I. rendű árvízvédelmi művek:

- **08.12. számú Jászzákóhalma-káli árvízvédelmi szakasz** hossza 36,214 km, ebből Heves vármegyében 27,014 km található.

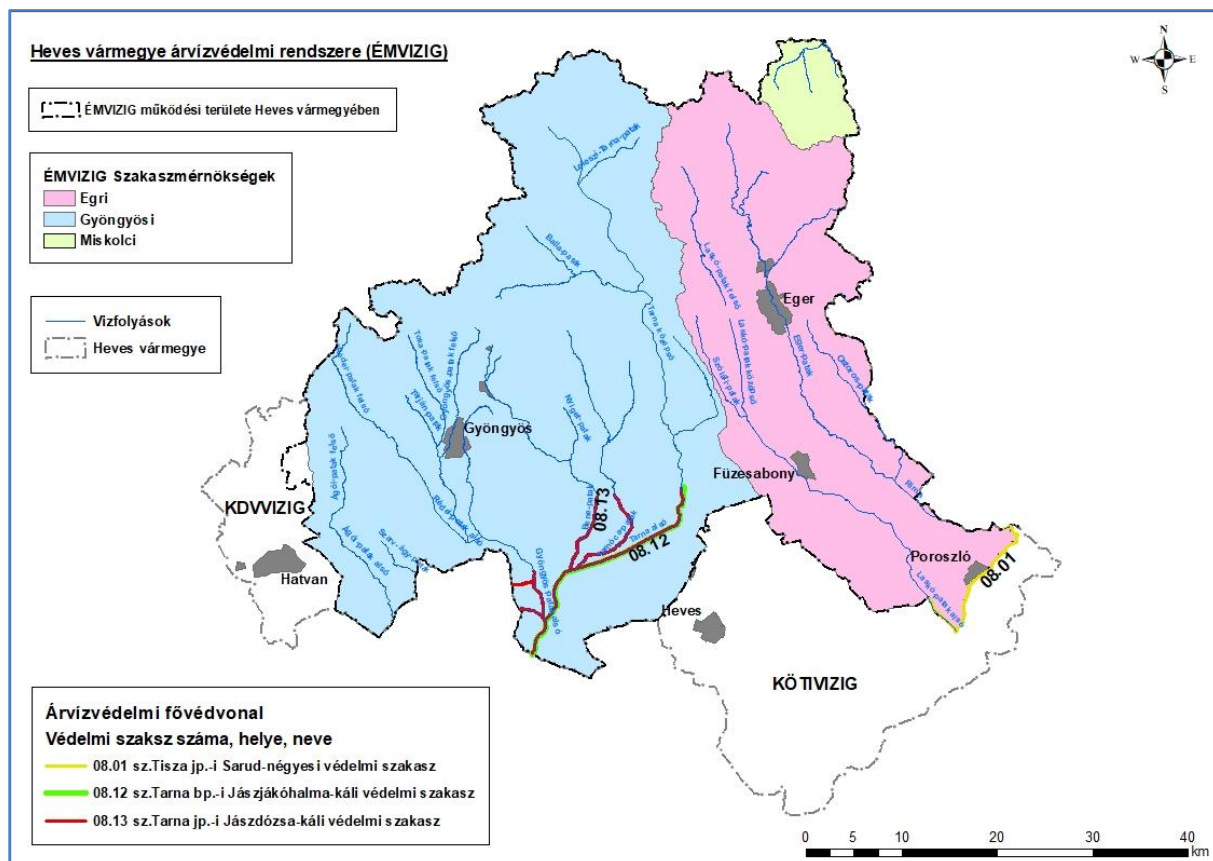
A magassági hiány 0,2 – 1,6 m

- **08.13. számú Jászdózsa-káli árvízvédelmi szakasz** hossza 111,145 km, ebből Heves vármegyében 90,577 km található.

A magassági hiány 0,2 – 2,5 m

A vármegye ÉMVIZIG kezelésű elsőrendű árvízvédelmi védvonalainak teljes hossza 137,067 km, melyből 117,591 km Tarna völgyi, valamint 19,476 km Tisza jp.-i I. rendű árvízvédelmi töltés.

Az állami kezelésű fővédvonalakon kívül a Tarna mentén Visznek, Nagyfüged, Tarnasadány, Verpelét községek lokális árvízvédelmére önkormányzati kezelésű körtöltések szolgálnak, amelyek nagy része szintén fejlesztést igényel.

Az állami fővédvonalakon, különösen a Tarnán és betorkoló vízfolyásai mentén lévő árvízvédelmi töltések esetében jelentős kockázati tényezőt jelent az elszaporodott (betelepített) hódpopuláció. Az általuk okozott kiüregelődések, egy-egy árvíz levonulása során lokálisan az árvízvédelmi töltés tönkremenetelét (töltésszakadás) okozhatják, veszélyeztetve a védett településeket. A kisvízfolyások medrében épített torlaszok szintén jelentősen növelik az árvízveszélyt.

Mivel tapasztalataink szerint, az engedélyezett és alkalmazott riasztási módszerek ellenére az árvízvédelmi töltések veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a jelentős közérdekre való tekintettel a vízkárelhárítási létesítmények védelme, valamint a vízkárok megelőzése, mérséklése, veszélyhelyzet megelőzése érdekében Igazgatóságunk, a teljes illetékességi területén lévő vízkárelhárítási létesítményeinek környezetére vonatkozóan kérelmet nyújtott be Pest Vármegyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya felé a hódállomány azonnali elejtésére és az elejtett példányok hasznosításának soron kívüli engedélyezésére. A Kormányhivatal a PE-KTFO/1933-13/2024 ügyiratszámom 2024. július 25-én az engedélyt megadta. Az engedély 5 egyed/év hódgyérítésre ad lehetőséget, mely az állomány volumenét tekintve elhanyagolható.

3. Síkvidéki belvízvédelmi vízrendezési művek:

A 08.01. számú Laskó-Csincse belvízvédelmi szakasz egy része esik Heves vármegye közigazgatási területére. A kizárólagos állami tulajdonban és ÉMVIZIG kezelésben lévő belvízvédelmi létesítmény az Újlőrincfalvai és Poroszlói szivattyútelepek, a Pusztahídvégi szivattyúállás, a Laskó-patak, a Csincsa-csatorna, az Eger-csatorna és a Rima-patak (Egerfarmos-Mezőszemere) egy szakasza, valamint a Tisza-tó melletti szivárgó csatorna.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 3. § értelmében, az állami tulajdonban és a kormányhivatalok, vagy a vízgazdálkodási társulatok vagyonkezelésében lévő vizek és vízilétesítmények a területileg illetékes vízügyi igazgatóságok kezelésébe kerültek.

A Heves Vármegyei Kormányhivaltól 2014-ben 29,2 km hosszúságú belvízcsatorna, az Eger-Tarnavölgyi Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulattól közel 40 km belvízcsatorna (10 db) került vízügyi kezelésbe. A földhivatali átvezetés megtörtént, a művek üzemeltetését, fenntartását az ÉMVIZIG végzi.

Összesen tehát 2 db szivattyútelep, 1 db szivattyúállás, és kb. 163 km belvízcsatorna van Igazgatóságunk vagyonkezelésében Heves vármegye területén.

4. Hegy- és dombvidéki vízrendezési művek:

A vármegye területén 274,3 km kizárólagos állami tulajdonú dombvidéki kisvízfolyás és 2 db árvízcsúcs-csökkentő funkciót is ellátó völgyzárógátás tározó (Gyöngyös-Nagyrédei és Laskó-völgyi) van Igazgatóságunk kezelésében.

A vízgazdálkodásról szóló törvény 3. § értelmében a kormányhivataloktól Heves vármegyében 15 km hosszú kisvízfolyás és 3 szivattyúállás (Visznek (György-éri), Nagyfügedi, Erk (Kis-Tarna II.)) került átvételre.

A dombvidéki területen korábban működő 2 vízgazdálkodási társulattól (Eger-Tarnavölgyi, Mátraaljai) 480 km hosszúságú kisvízfolyás és 1 záportározó (Pál-bükki) kezelői jogának átvétele történt meg.

Összesen tehát 769,3 km kisvízfolyást 2 db állandó tározót, 1 db záportározót és 3 db szivattyúállást kezel az ÉMVIZIG Heves vármegyében.

5. Erdőgazdálkodás – véderdők:

Az ÉMVIZIG vagyonkezelésében lévő, faállománnyal borított, erdőállomány-gazdálkodási tervvel rendelkező erdőterületeinek nagyága a legutolsó adatok szerint mintegy 2350 ha. Ebből 2100 ha a Tisza, Bodrog, Sajó, Hernád folyók, illetve a Takta és Tarna hullámterein fekszik, míg 148 ha a Cigánd-Tizsakarádi árvízcsúcs csökkentő tározó területén található és 102 ha mentett oldalon kerül el. Ezen kívül kb. 115 ha ún. szabadrendelkezésű erdő áll kezelésünkben. **Heves vármegye területén összesen mintegy 114 ha erdőtervezett erdőterülettel rendelkezünk.**

Az erdőállományok az árvízvédelmi töltések hullámverés és jégzajlás elleni védelmét, valamint a belvízvédelmi csatornák, kisvízfolyások partszakaszainak, tározók szélterületeinek biztosítását szolgálják. Ezen kívül a Tisza-tó térségében is kezelünk erdősávokat, amelyek elsősorban vízgazdálkodási és közjóléti funkcióval bírnak. Ezen erdők rendeltetésének megfelelő állománynevelése, kezelése és fenntartása az elsődleges erdőgazdálkodási feladatunk. A közelmúltban a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezdeményezésére áttekintettük a Tisza-tó környezetében lévő (Poroszló, Újlőrincfalva), őshonos fafajú erdőállományaink adottságait, jövőbeni gazdálkodási lehetőségeit. Az a döntés született, hogy Igazgatóságunk is át tud és át is fog térni ezen erdők esetében a vágásos üzemmódról a faanyagtermelést nem szolgáló, illetve átalakító, később pedig az örökerdő üzemmódra. Ezzel elősegítve, hogy a térség egyre növekvő idegenforgalmát hosszú távon is a lehető legkedvezőbb természeti környezet fogadja majd.

A Tisza-tó környéki véderdeink nagy részét a kocsányos tölgy fafaj alkotja, amelynek mára országossá vált károsítója, a tölgy csipkésposzka sajnos itt is minden évben nagy mennyiségben van jelen.

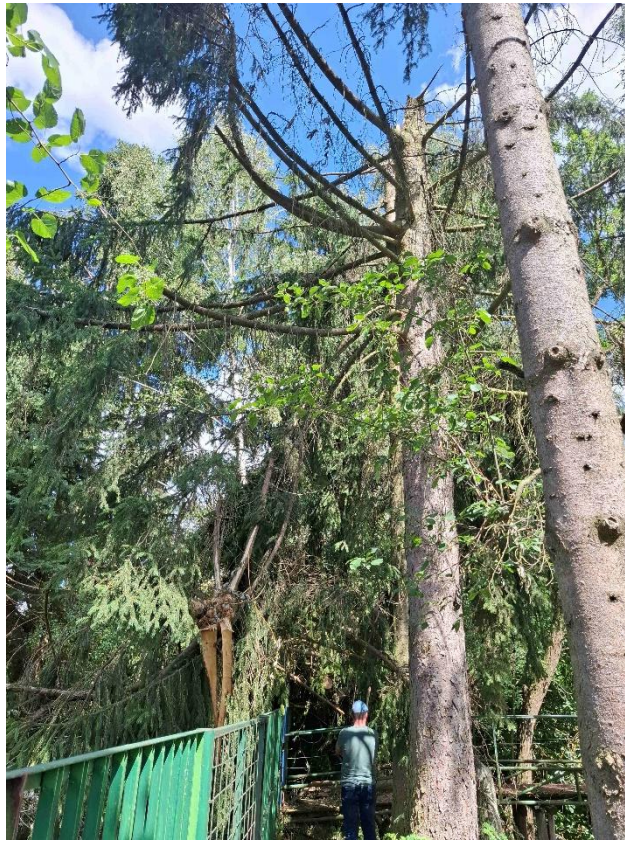
Ugyancsak kocsányos tölgy a főfafaja azoknak az erdőállományoknak, amelyek az Igazgatóságunk kezelésében lévő Laskó-völgyi víztározó peremterületeit védik a különböző környezeti hatásoktól. Tekintettel arra, hogy ezen erdők kora, fafajösszetétele és szerkezet is ideális arra, hogy a vágásos üzemmódból az örökerdő üzemmódba kerüljenek, az elkövetkező években fokozatosan megkezdjük az erdőállományok átalakítását. A cél egy korban és szerkezetben is változatos, stabil erdő kialakítása, amely hosszabb távon és biztonságosabban el fogja tudni már most is többféle funkcióját.

A korábbi évekhez képest az erdőket érintő károsítások, falopások mértéke továbbra is csökkenő tendenciát mutat. Ennek oka az ellenőrzés fokozásán túl talán a szociális tűzifa programok, illetve egyéb gazdasági és társadalmi folyamatok együttes hatásában keresendő.

Igazgatóságunkhoz csökkenő számú „fagyűjtési” kérelem érkezik magánszemélyektől és önkormányzatoktól, amelyek kezelhetősége és szabályszerűsége érdekében Igazgatóságunk továbbra is kizárólag önkormányzatoknak ad ilyen jellegű engedélyt.

A szélsőséges időjárás miatt évről évre növekszik a fakidőlések, viharkárok, belterületi veszélyes fák miatti bejelentések száma, amihez a hódok által a belterületek közelében megrágott és kidőlt fák is hozzájárulnak. Az idei évben különösen jelentős károk

keletkeztek viharok során Parád és Szarvaskő belterületi szakaszain. Ez jelentős anyagi és erőforrás ráfordításokat igényelt Igazgatóságunk részéről.

Viharkár során balesetveszélyesé vált fák Parád belterületén

6. Vízminőségi kárelhárítási létesítmények, kárelhárítási tervek

Igazgatóságunk Heves vármegyei működési területén speciális vízminőségi kárelhárítási létesítményt nem üzemeltet, ugyanakkor a határon átnyúló szennyezések, valamint a nagy folyók hazai szakaszán bekövetkező szennyezések kedvezőtlen vízminőségi állapotok megszüntetése érdekében Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében nyolc vízminőségi kárelhárítási hely áll rendelkezésre, melyek a Heves vármegyei Tisza szakasz védelmét is szolgálják.

A rendkívüli vízminőségi események felderítésének és nyomon követésének elősegítése céljából az ÉMVIZIG-en akkreditált mintavételi munkacsoport működik.

Működési területünkre vonatkozóan, a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv vízgyűjtő alegységeihez igazodóan 6 db, hatóságilag jóváhagyott területi vízminőségi kárelhárítási tervvel rendelkezünk.

Ezek közül 2 db érinti Heves vármegye területét az alábbiak szerint:

1. Területi vízminőségi kárelhárítási terv 2-8 Bükk és Borsodi Mezőség vízgyűjtő alegység.

2. Területi vízminőségi kárelhárítási terv 2-11 Tarna vízgyűjtő alegység.

7. Hódok által okozott veszélyeztetés

Az egyre növekedő hódállomány kártétele évek óta komoly problémát okoz.

Az idei aszályos évben elsősorban a kisvízfolyásokon kellett többször is beavatkozni a hódgátak okozta vízkárveszély elhárítása érdekében.

A Pest Vármegyei Kormányhivataltól, mint országos természetvédelmi hatóságtól kapott korábbi engedélyünk, melyben engedélyezték az eurázsiai hódok riasztását, a hódjáratok megszüntetését és a hódgátak bontását, 2024. december 31-én lejárt. Az engedélyt ismételtén megkértük, és a természetvédelmi hatóság PE/KTFO/492-8/2025. számú határozatában 2026. december 31-ig – feltételekkel – engedélyezte az eurázsiai hódok riasztását, a hód által épített struktúra elbontását.

Az engedély alapján, az illetékes nemzeti park képviselőjével egyeztetve végezzük a hódok által épített lefolyási akadályok – több alkalommal ugyanazon helyszíneken visszaépített gátak, torlaszok – elbontását. **Ebben az évben a már többször ismétlődő önkormányzati és lakossági panaszbejelentések alapján kellett beavatkozni pl. Parád belterületén, illetve az Eger-patakon és a Laskó-patak mentén.**

A beavatkozásokat az engedélyben foglaltaknak megfelelően dokumentálni kell, és év végén összefoglaló jelentést kell küldeni a Pest Vármegyei Kormányhivatalnak, valamint az érintett Nemzeti Park Igazgatóságoknak.

A hódpopuláció által okozott károk mérséklésére, megelőzésére a károk folyamatos helyreállítására **Igazgatóságunk költségvetési forrással nem rendelkezik**, a munkálatokat a szűkös fenntartási keretből kell végeznünk.

V. FEJLESZTÉSEK (Országos jelentőségű vízkárelhárítási és vízgazdálkodási projektek)

Heves vármegyét érintő projekt előkészítése 2021-2027

1. A Zagyva-Tarna árvízvédelmi fejlesztése I. ütem

Az ÉMVIZIG a Zagyva-Tarna árvízvédelmi fejlesztése I. ütemét a 2021-2027 közötti időszak Európai Unió forrásból megvalósítandó fejlesztések között az Országos Vízügyi Főigazgatóságnak megküldött javaslatai között szerepeltette.

Szintén projektjavaslatként szerepeltettük a Tarna dombvidéki szakasz árvízi biztonságának javítása, és a vízkészletekkel való gazdálkodás fejlesztése érdekében a **Terpes-Pétervásárai tározó** megépítését. A tervezett tározó **engedélyezési terve KEHOP projekt keretében elkészült, vízjogi létesítési engedélyre rendelkezőre áll.** Az 1041/2024. (III.4.) Korm. határozatban nevesítésre került a tározó megépítése, vagyis KEHOP Plusz forrásból valósulhat meg.

Igazgatóságunk továbbá elkészítette a Tarna- völgyi vízrendszer természetes vízmegtartó képességének fejlesztésére, illetve a Gyöngyös alsó térség kisvízfolyásainak fejlesztésére vonatkozó javaslatát, amelyet az Országos Vízügyi Főigazgatóság részére felterjesztettünk.

Mindkét fejlesztési elképzelés alapvetően befolyásolja a Tarna és közvetetten a Zagyva árvízi viszonyait. A megvalósításhoz szükséges engedélyes tervekkel nem rendelkezünk, a projektek előkészítésre vár.

2. Árvízi Kockázat Kezelés (AKK)

A 2016-ban elkészült és Magyarország Kormánya által elfogadott árvízkezelési tervek felülvizsgálatát az Országos Vízügyi Főigazgatóság KEHOP projekt keretén belül elkészítette.

Magyarország 2021. évi Árvízkezelési Tervét az árvízkezelési tervek értékeléséről és kezeléséről szóló, 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (Árvízi Irányelv) foglalt tagállami kötelezettség teljesítése érdekében, a vizek többletéből eredő kockázattal érintett területek meghatározásáról, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítéséről, tartalmáról szóló 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdése alapján – **a Kormány az 1480/2022. (X. 13.) számú határozatával elfogadta.** A kormányhatározat megjelent a Magyar Közlöny 2022. évi 165. számában.

Az árvízkezelési terv felülvizsgálata az EU irányelven túl a hazai sajátosságok érvényesítését szolgálja, megalapozva a 2021 utáni időszak fejlesztéseit.

A KEHOP Plusz keretében támogatásra került az ÁKK 2. felülvizsgálata, a támogatási szerződése 2024. november 20-án lépett hatályba.

3. Nagyvízi mederkezelés tervezése

Az 1998-2013 közötti időszakban levonult árvizek jelentős árhullám növekedése, illetve az árhullámok levezetésének a tapasztalatai a védekezési időszakokat követően egyre hangsúlyosabb társadalmi és gazdasági igények egyértelműen arra utalnak, hogy a folyók nagyvízi medrében olyan beavatkozások szükségesek, amelyek javítják a nagyvízi vízszállító képességet, garantálják annak fenntarthatóságát.

A nagyvízi mederkezelési terv fő feladata a folyó nagyvízi medrének kezeléséhez, használatához és hasznosításához szükséges árvízvédelmi előírások meghatározása. A nagyvízi mederkezelési tervek a 83/2014. (III.14.) Kormányrendelet szerinti tartalommal készülnek el.

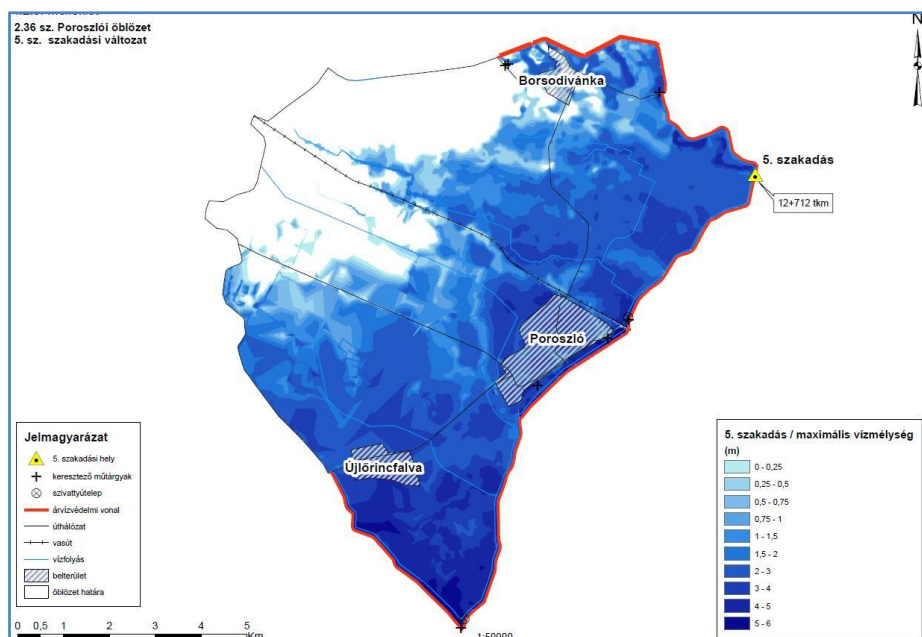
A nagyvízi mederkezelési tervek szakmai egyeztetésére az ÉMVIZIG területén 2015. augusztus 10-én került sor, társadalmi egyeztetése 2016. év első felében lezajlott.

A nagyvízi mederkezelési tervdokumentációk elkészültek, amelyet az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) 2017. január 10-én kiadott 'NYILATKOZAT'-ában jóváhagyott, azonban a miniszteri kihirdetésükre eddig nem került sor.

A nagyvízi mederkezelési tervek ütemezett aktualizálása jelenleg folyamatban van.

4. Árvízvédelmi lokalizációs tervek aktualizálása

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság megbízásából az Árvízi Kockázat Kezelés keretein belül a kijelölt Duna menti és a Tisza menti árvízvédelmi öblözetek lokalizációs terveinek aktualizálása 2015. és 2021. évben megvalósult. Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Heves vármegyére eső területén a 2.36. sz. Poroszlói és a 2.41. sz. Gyöngyös-Tarna-Ágó közti árvízi öblözetek lokalizációs terveinek az aktualizálása zajlott le.

Poroszlói ártéri öblözet maximális elöntési térképe

A hidrodinamikai modellezés eredményeképpen feltételezett töltésszakadás esetén, az árvízi öblözetbe kifolyó víz elleni védekezés lehetséges forgatókönyveit tartalmazza.

5. Települési vízkár-elhárítási tervek

A 232/1996. (XII. 26.) Korm. r. 8. § (3) szerint a védekezési terveket a védekezésre kötelezettnek minden évben felül kell vizsgálnia és a változásokat a terveken át kell vezetnie. Az önkormányzatok figyelmét fel kell hívni a meglévő vízkár-elhárítási tervek aktualizálására, illetve az aktualizálás utáni jóváhagyás szükségességére. Amennyiben a tervben módosítás nem szükséges, az erre vonatkozó nyilatkozatot meg kell küldeni az ÉMVIZIG-nek.

2025. évben egy településről (*Tófalu*) érkezett jóváhagyásra települési vízkárelhárítási terv a vármegye területéről.

A 232/1996. (XII. 26.) Korm. r. 9. §-nak megfelelően a vízügyi igazgatóság térítésmentesen adatot szolgáltat a települési vízkárelhárítási tervek elkészítéséhez a települések megkeresése esetén.

2025 eddig eltelt időszakában 1 település (*Egerszólát*) kért és kapott vízügyi szakvéleményt.

VI. ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ AZ ÉMVIZIG MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN 2025-BEN VÉGZETT VÍZVISSZATARTÁSI TEVÉKENYSÉGRŐL

Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves vármegyék **természetföldrajzi viszonyai változatos képet mutatnak**, ami jelentősen meghatározza a térség vízgazdálkodási jellemzőit. A terület hegyvidéki részeihez tartozik a Mátra, a Bükk és a Zempléni-hegység, amelyek jelentős területükkel számos kisebb vízfolyás vízgyűjtőjét is alkotják. **A hegy- és dombvidékeken** a nagyobb esések miatt kiemelten fontos a vízkészletek helyben tartása tározókkal és az eséscsökkentést célzó műszaki beavatkozásokkal, amelyek segítik az árvízi biztonság növelését és a helyi vízháztartás stabilizálását.

A térség nagyobb folyóvizei – Tisza, Bodrog, Sajó, Bódva, Hernád – döntő részben külföldön erednek és nagy vízgyűjtő területtel rendelkeznek, amelynek következtében a folyók vízjárása sokszor független a helyi időjárástól. A felső szakaszokon (Kárpátok, Felvidék, stb.) lehulló csapadék, vagy hóolvadás hatására hatalmas árhullámok érkehetnek a magyarországi szakaszokra. E folyók szabályozása, valamint a mellékvízfolyások kezelése kiemelt vízgazdálkodási feladat, különös tekintettel a határon túlról érkező árhullámok és vízkészlet-ingadozások kezelésére. Hazai területen az egyik legjelentősebb és szinte a teljes **Tisza-völgy vízgazdálkodási viszonyait meghatározza a Tiszalöki Vízlépcső**, amely duzzasztott vízkészlettel komplex módon elégíti ki a társadalom vízigényét. Igazgatóságunk együttműködik a szomszédos országokkal az előrejelzésben és a vízhozamok szabályozásában, ez hozzájárul a határon túlról érkező vízhozam-ingadozások és az esetleges szennyeződések hatékony kezelésében, amelyek szintén kihívást jelentenek a vízgazdálkodásban. **Nagyobb vízgyűjtővel teljes egészében hazai területen a Mátra vizeit összegyűjtő Tarna vízrendszer rendelkezik**, míg a Zemplénben a Takta vízfolyás.

A síkvidéki területek mély fekvésük miatt sajátosan érzékenyek a kihívásokra, melyek közül **a belvizek és vízhiány problémakörét egymás mellett kell említeni**. Ezek a nagytérségi területeken a vízelvezetést-vízpótlást elsősorban a kisvízfolyások és a több száz km csatornahálózat biztosítja. **A téli és kora tavaszi hónapokban jellemző belvizes időszakban különösen nagy jelentőségű a vizek tározása, helyben tartása a mélyvonulatok és holtágak feltöltése a nyári időszak vízhiányának mérséklése érdekében, összhangban a térség gazdálkodóinak és a természetvédelem érdekeinek szem előtt tartásával.**

Összességében a terület természetföldrajzi adottságai által meghatározott változatos vízgazdálkodási feltételek folyamatosan összehangolt, terület-specifikus és integrált vízgazdálkodási szemlélet alkalmazását teszik szükségessé.

Működési területünkön a teljesség igénye nélkül az alábbi főbb létesítmények, rendszerek állnak a vízbiztonság szolgálatában:

Hegy és dombvidéki térség:

A **Hór-völgyi** (más néven Mezőkövesdi) tározó 1987-ben épült, komplex hasznosítású tározóként, tehát a tározó elsődlegesen árvízcsúcs-csökkentési, másodlagosan mezőgazdasági (öntözési) célú vízvisszatartást valósít meg, továbbá a tározó halászati (horgászati) és jóléti célt is megvalósít. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 3 400 000 m³ víz visszatartására, betározására alkalmas.

A **Szoros-völgyi** (más néven Bogácsi) tározó 1978-ban épült. A tározó elsődlegesen a Szoros-patakon levonuló árhullámok visszatartására, azaz árvízcsúcs-csökkentési céllal épült, de a tározó jelenleg halászati (horgászati) és jóléti célt is szolgál. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 478 400 m³ víz visszatartására, betározására alkalmas.

A **Laskó-völgyi** (más néven Egerszalóki) tározó 1981-től üzemel, komplex hasznosítású tározóként. A tározó elsődlegesen árvízcsúcs-csökkentési, másodlagosan mezőgazdasági (öntözési) célú vízvisszatartást valósít meg, továbbá a tározó halászati (horgászati) és jóléti, valamint vízminőségvédelmi célokat is szolgál. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 4 180 000 m³ víz visszatartására, betározására alkalmas.

A **Gyöngyös-Nagyrédei** tározó 1975-től üzemel. A tározó elsődlegesen a Tarján- és a Toka-patakon levonuló árhullámok visszatartására, azaz árvízcsúcs-

csökkentésre szolgál, de a tározó nagyon fontos másodlagos hasznosítási célja a mezőgazdasági célú vízvisszatartás, vízszolgáltatás, valamint a halászati (horgászati) és jóléti hasznosítás is. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 1 200 000 m³ víz visszatartására, betározására alkalmas.

Síkvidéki területek: Geleji-tározó, Taktaközi térség

A **Geleji** tározó 1965-ben épült. A tározó elsődleges hasznosítása az árvízcsúcs csökkentés, azaz a Csincse-patakon érkező árhullámok vizeinek visszatartása, az árhullám csúcsok csillapítása a cél. A tározó másodlagos hasznosítása a mezőgazdasági célú vízbiztosítás, továbbá halgazdálkodási hasznosítás. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 2 250 000 m³ víz visszatartására, betározására alkalmas. A tározót az őszi lehalásztást követően jelenleg töltjük.

Vízpótlás a Tiszából a Taktaközi-főcsatornán keresztül: A Tiszalöki Vízlépcső által biztosított duzzasztás lehetővé teszi, hogy Tokaj térségében a Tisza-folyó 537+180 tkm szelvényénél a jobb parti töltésben elhelyezkedő 1TA beeresztő műtárgyon keresztül gravitációs vízkivezetés, vízpótlás történjen a Taktaközi-öntöző-főcsatornába, és ezáltal a Taktaközi öblözet csatornáiba.

A Taktaközi vízpótló és vízszolgáltató rendszerben több főcsatornán keresztül biztosítható a mezőgazdasági célú (öntözési, halgazdálkodási) vízszolgáltatás, de ezen keresztül a vizes élőhelyek feltöltése, vízpótlása is megvalósítható.

A Taktaközi-Öntöző-főcsatornából további főcsatornák úgymint a Tiszadobi-, Prügyi-főcsatorna, Csikorér-Örvényzugi-csatorna vízellátása biztosítható. A Taktaközi-öntöző-főcsatornán keresztül a Tiszából kivett 4,0 m³/s-os vízhozamból az 1. számú bögén túl 3,5 m³/s, a 2. számú bögén túl pedig 2,5 m³/s vízhozam továbbítható. A Taktaközi-öntöző-főcsatornából 2,0 m³/s vízhozam adható át a Prügyi-főcsatorna irányába, valamint 1,0 m³/s vízhozam a Tiszadobi-főcsatorna irányába.

Közelmúltban megvalósult és a közeljövőben tervezett fejlesztéseink:

Vízpótlás a Bodrogból a Felsőberecki-főcsatornán keresztül: A Felsőberecki-főcsatorna minimális fenékesése lehetővé teszi, hogy Felsőberecki településnél a Bodrog megfelelő vízállása esetén gravitációsan vízkivezetés, vízpótlást történjen a Karcsai-Karcsa, Pácini-Karcsa holtágak irányába. A gravitációs vízpótlás a Bodrog folyóból akkor lehetséges, ha a folyó vízállása a tevékenységhez kedvező, azaz kellően és tartósan magas, de készültségi szint alatti, és megfelelő vízminőségű.

A Bodrog folyóból a korábbi tapasztalatok alapján a Felsőberecki árvízi vízmércén mért 400 – 550 cm közötti vízállások esetén történhet vízbeeresztés vízpótlási céllal a Felsőberecki-főcsatornába. Az eddigi vízpótlások tapasztalatai alapján ennél a szintnél éri el a víz a Fekete-hídi zsilipet. A vízbeeresztés a Felsőberecki új árvízi zsilip fokozatos nyitásával történhet. A Karcsai-Karcsa gravitációs vízpótlása egy rövidebb idő alatt levonuló Bodrog árhullám esetén is eredményesen végezhető, tartós árhullám esetén mindkét víztest egyidejű vízpótlása is megoldható.

- a) **Pácini-Karcsa vízpótlása:** A Pácini-Karcsa vízpótlása a Felsőberecki-főcsatornába beengedett vízből történik, az egykori földáttöltés helyén épült új zsilip nyitásával. Kedvező, ha a főcsatornában minél több a meglévő vízkészlet, minél kisebb a szivárgási veszteség. Tapasztalatok alapján

naponta 3-6 cm vízszintemelés érhető el a Pácini-Karcsán, mely kb. 10.000-30.000 m³/nap vízbevezetést jelent.

- b) **Karcsa-csatorna és Karcsa-holtág vízpótlása:** A Karcsa-holtág vízpótlása a Felsőberekfi-főcsatornába beengedett vízből történik, a Fekete-hídi zsilip nyitásával. A Karcsai-Karcsa vízpótlása esetén a Bodrog folyótól való kisebb távolság miatt kevesebb idő alatt jut el a víz a már említett feltételek megléte mellett (2-3 nap). A víz Karcsai-Karcsába történő irányított bevezetése a Felsőberekfi-főcsatorna 10+230 szelvényében lévő Fekete-hídi zsilip szabályozott üzemeltetésével történik, jellemzően 8-12 cm/nap vízszintemelés is elérhető annak kisebb területe miatt.

Tiszalúci-Holt-Tisza vízpótlása: A Tiszalúci-Holt-Tisza vízpótlása történhet a Taktából a 11-es jelű ikerzsilipen át, illetve a Tizából a Taktaközi-főcsatorna – Tizadobi-főcsatorna – Dancs-ér- Szelep-ér – Szelepéri-morotva igénybevételével, valamint a vízgyűjtőre hulló csapadékból.

Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján a leghatékonyabb vízpótlás a Takta megfelelő vízállása esetén a Tiszalúci ikerzsilip nyitásával biztosítható. Ennek feltétele, hogy a Tiszalúci ikerzsilip Takta felőli oldalán magasabb vízállás alakuljon ki, mint a Holt-Tisza felőli oldalán. Ekkor az ikerzsilip megnyitásával, folyamatos felügyelet mellett a Holt-Tisza 200 cm-es vízállásig feltölthető és a víz tovább vezethető.

Tervezett dombvidéki tározók:

A **Hegymegi tározó** megvalósítását az Országos vízügyi Főigazgatósággal közös projektként a KEHOP Plusz-1.2.21 azonosító számú „Vízkezelés, vízháztartási szemléletű vízrendezés” megnevezésű pályázat keretében tervezzük. A Hegymegi tározó komplex hasznosítási céllal fog megépülni, tehát a tározó elsődleges hasznosítási célja az árvízcsúcs-csökkentés lesz, ugyanakkor a tározó jelentős állandó vízvisszatartást is megvalósít, ami lehetőséget ad a mezőgazdasági (öntözési) cél és az egyéb jóléti, ökológiai, természetvédelmi célok megvalósítására is. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 500 000 m³ víz visszatartására, betározására lesz alkalmas.

A tervezett **Terpes-Pétervásárai tározó** megvalósításának előkészítése a KEHOP-1.5.0-15-2021-00010 azonosító számú, „Dombvidéki tározók Magyarország területén” című az Országos Vízügyi Főigazgatósággal közösen megvalósított projektként megtörtént, ugyanakkor a tározó fizikai megvalósítására jelenleg forrással nem rendelkezünk. A Terpes-Pétervásárai tározó komplex hasznosítási céllal fog megépülni, tehát a tározó elsődleges hasznosítási célja az árvízcsúcs-csökkentés lesz, ugyanakkor a tározó jelentős állandó vízvisszatartást is meg fog valósítani, ami lehetőséget ad a mezőgazdasági (öntözési) cél és az egyéb jóléti, ökológiai, természetvédelmi, vagy akár ivóvízellátási célok megvalósítására is. Az árvízi térfogat szabadon tartása mellett a tározó üzemi vízszinten 1 025 000 m³ víz visszatartására, betározására lesz alkalmas.

2025 tavaszán végrehajtott vízkészlet növelő beavatkozások:

- A Bodrog árhullámából a Felsőberekfi-főcsatornán keresztül végeztünk vízpótlást. A Karcsa-vízrendszerben ~250 000 m³, a Berek-holtágban pedig ~350 000 m³ vizet tartottunk vissza.
- A Tiszalöki Vízlépcső duzzasztása lehetővé teszi a Tizántúl vízellátását a Keleti-főcsatornán keresztül, másrészt a medertározás révén jelentős vízkészletet biztosít.

- A Tiszalöki Vízlépcső által biztosított duzzasztás lehetővé teszi, hogy a Tokaj térségében elhelyezkedő 1TA beeresztő műtárgyon (4 m³/s) keresztül gravitációs vízkivezetés, vízpótlás történjen a Taktaközi-öntöző-főcsatornába, és ezáltal a Taktaközi öblözet csatornáiba.
- A Taktaközi-öntöző-főcsatornából további főcsatornák úgymint a Tiszadobi-, Prügyi-főcsatorna, Csikorér-Örvényzugi-csatorna vízellátása biztosítható.
- A Tiszalúci Holt-Tisza vízpótlása során ~1 millió m³ víz visszatartása valósult meg a Tiszalúci ikerzilip megnyitásával a Takta vízfolyásból.

Holtágak vízpótlása az Aszályvédelmi Akcióterv (AVAT) keretében

Az *Aszályvédelmi Akcióterv (AVAT)* keretében a Tisza folyóból szivattyús vízpótlással történt a **Szajlai Holt-Tisza** friss vízzel történő ellátása. A közel két hónapig tartó vízpótlást 1 mobil szivattyúval végezte az ÉMVIZIG. A sikeres vízpótlás során az összesen átemelt kb. 826 200 m³ vízmennyiségnek köszönhetően a hullámtéri csatorna és a holtág elérte a tervek szerinti maximális tározási kapacitását.

Szajlai-Holt-Tisza feltöltése

A Sárospatak mellett elhelyezkedő **Bodrog Keleti-holtág (Berek-holtág)** feltöltése a Bodrog folyóból történt. A vízpótlást 3 db mobil szivattyú végezte. A szivattyúk közel egy hónapig üzemeltek.

Sárospatak Keleti-holtág vízpótlása a Bodrogból

Az **Alsóberecki-Holt-Bodrog** szivattyús vízpótlása szintén a Bodrog folyóból történt. A vízpótlást 2 db mobil szivattyú végezte 24 órás üzemben, öt napon keresztül. Ezalatt a holtág vízállása 0 cm-ről 166 cm-re emelkedett.

Szivattyúzási hely kiépítése a Bodrognál és az Alsóberecki-Holt-Bodrog vízpótlása

A **Karcsai-Karcsa** és a **Pácini-Karcsa** holtágak vízpótlása a Bodrogból a Felsőberecki-főcsatornán keresztül történt, amelyet a Bodrog partján elhelyezett 3 db mobil szivattyú végzett 24 órás üzemben. A vízpótlás kezdetén a Karcsai-Karcsa vízállása mintegy 15 cm-rel emelkedett. Annak érdekében, hogy mindkét holtága vízpótlása megvalósuljon, áttértünk a Pácini-Karcsa feltöltésére, melynek vízállása ekkor 77 cm volt. 122 cm-es vízállásnál a Pácini-Karcsa feltöltése befejeződött. Ettől kezdve a Karcsai-Karcsa korábban felfüggesztett feltöltése folytatódott, majd a tervezett 130 cm-es vízállást elérve 2025. július 22-én a vízpótlást itt is befejeztük.

130 cm-es vízállás a Karcsai vízmércén és ideiglenes szivattyúállás elbontása Felsőberekiben

A **Hernádszurdoki-holtág** vízpótlását végezte az ÉMVIZIG 2025. július 15-én kezdtük el. A holtágfeltöltés során az előzetes terveknek megfelelően mintegy 45 000 m³ víz átemelése történt meg. A sikeres vízpótlást 2025. július 20-án fejezték be. Az ideiglenesen kihelyezett vízmércén a 62 cm-es kezdő vízállás a vízpótlás következtében 134 cm-emelkedett.

Hernádszurdoki-holtág vízpótlása

A **Taktaharkányi-holtág szivattyús feltöltéséhez nem áll rendelkezésre a szükséges vízkészlet a Takta-övcSATORNÁBAN. A Szelepéri-morotva szivattyús feltöltése a Tiszadobi-főcsatornából szintén a kedvezőtlen hidrometeorológiai viszonyok miatt hiúsult meg.** Mindkét tervezett vízpótlás törlésre került 2025. augusztus 18-án.

A Taktaharkányi-holtág szivattyús feltöltéséhez nem áll rendelkezésre a szükséges vízkészlet a Takta-övcSATORNÁBAN. A Szelepéri-morotva szivattyús feltöltése a Tiszadobi-főcsatornából szintén a kedvezőtlen hidrometeorológiai viszonyok miatt hiúsult meg.

Az AVAT keretében 14 helyszínen végeztünk vízépítési munkákat, mint például iszapeltávolítás, parti sáv és depóniarendeázés, hordaléktorlaszok eltávolítása. Hét helyszínen gépészeti munkák valósultak meg és sor került egy rézsú zúzó, valamint meder kasza adapter beszerzésére.

„VIZET A TÁJBA!”

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság egy új online felületen várja azon gazdák jelentkezését, akik a területükön vizet szeretnének megtartani. Az ingatlantulajdonosok helyrajzi szám alapján felajánlhatják területüket, hogy a Vízügygel közösen találják meg a víz helyét a tájban.

Vízkészleteink mennyiségi javulása táji, területi vízvisszatartás nélkül nem érhető el, az állami létesítmények tározási kapacitása korlátos, nem tud hatékony megoldást nyújtani.

Ez az online felület gyors megoldást kínál, hogy közösen megtaláljuk a víz táji szintű megőrzésének lehetőségeit.

Annak érdekében, hogy a megkeresések vizsgálata után megvalósíthatónak minősített későbbi területi elárasztások szabályozott, felelős, biztonságos keretek között történjenek, az OVF létrehozta az vízmegtartási igények elektronikus bejelentésének a lehetőségét. Az igénylő az előzetes tájékoztatás megismerését követően, a szükséges adatok megadásával és egy nyilatkozat elfogadásával egyszerűen és gyorsan benyújthatja a felajánlását. A beérkező jelentkezéseket minden esetben szakmai (vízügy, agrárium, természetvédelem) és jogi szempontból megvizsgálják és elbírálják.

A „Vizet a tájba!” program indulása óta, 2025. februártól szeptemberig 28 online felajánlás érkezett Igazgatóságunkra. A felajánlások közül egy helyszínen valósult meg vízpótlás, a többi felajánlott terület elöntése műtárgyak építése és egyéb beruházás, illetve más, szomszédos területek veszélyeztetése nélkül nem megoldható.

Miskolc, 2025. november 3.

Rácz Miklós
igazgató

